

«La giuventüna manca»

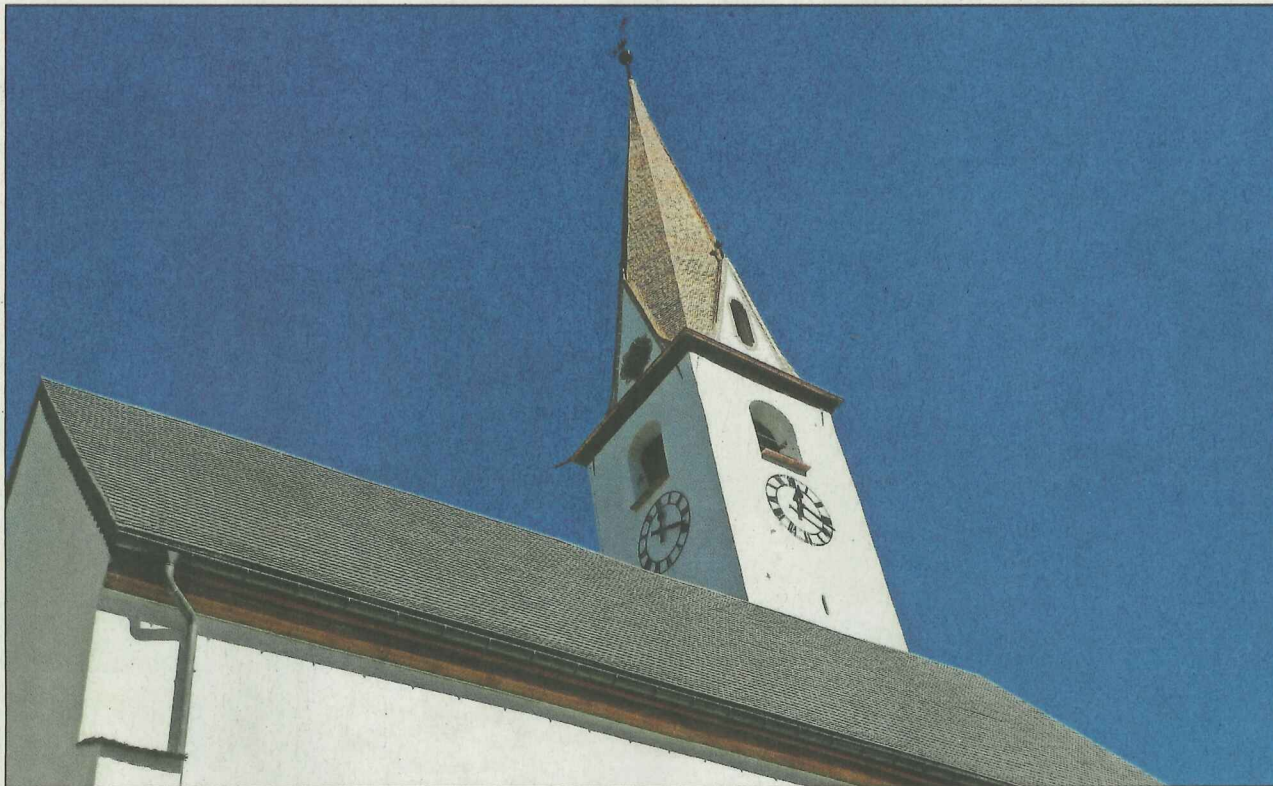
Fusiuns da corporaziuns refuormadas in Engiadina Bassa

DAD ANNATINA FILLI / ANR

■ **Da quatter raspadas evangelicas-refuormadas in Engiadina Bassa s'han fuormadas d'incuort duos novas corporaziuns. In tuottas duos raspadas mancan l'interess e la partecipaziun da la giuventüna.** Avant pac han fusiunà in Engiadina Bassa quatter raspadas refuormadas a duos novas corporaziuns evangelicas. Per pussibilitar quistas novas fusiuns s'ha stuvü separar il prüm la raspada evangelica da Lavin-Guarda. Nouv fuorman uossa las raspadas da Zernez-Brail, Susch e Lavin la nouva raspada da Zernez. A listess mumaint han fusiunà eir las raspadas dad Ardez, Ftan e Guarda.

Adattaziun als cumüns politics

Tenor *Hermann Thom*, president da la corporaziun evangelica da Susch, ha inizià la raspada da Lavin-Guarda las discussiuns da separaziuns e da fusiuns. «Davo la fusiun politica dals cumüns in Engiadina Bassa s'han quels da Lavin e da Guarda fat impissamaints a regard l'avegnir da lur raspada», ha manzunà Thom. La corporaziun da la fracziun da Lavin es statta in trattativas cun las corporaziuns da Susch e Zernez-Brail. «La nouva corporaziun evangelica da Zernez correspuonda precis als perimeters dal cumün politic a Zernez», ha'l dit. Las raspadas dad Ardez e Ftan collavuran finigà daspö passa 130 ons e daspö ün on eir cun la raspada da Lavin-Guarda. «La fusiun es gnüda approvada cun üna gron-

Las raspadas dad Ardez, Ftan e Guarda s'han fusiunadas.

FOTO A. FILLI

da majorita da las vuschs», ha infuormà *Chasper Stupan*, president da la corporaziun d'Ardez. Plünavant ha'l declerà cha quistas fusiuns stopchan amo gnir aderidas dal grond cussagl da la baselgia evangelica-refuormada chantunala. «Davo quista decisiun pudaina far las radunanzas da costituziuns cun la preschentanaziun dals novs statüts e las ledschas d'impostas», ha dit Stupan. Il cumün po-

litic da Scuol ha cun quistas fusiuns da las raspadas trais corporaziuns evangelicas refuormadas: Scuol-Tarasp, Sent e nouv quella dad Ardez-Ftan-Guarda.

Pac interess da la giuventüna

Per Hermann Thom esa important da na perder, pervi da las fusiuns, quai ch'è es creschü e quai chi vaiva üna tscherta importanza illas singulas ra-

spadas. «Da mantgnair inavant la cumünanza illas novas raspadas es üna gronda sfida», ha'l manzunà. In tuottas duos novas raspadas mancan l'interess e la partecipaziun da la giuventüna. Fin pro la confirmaziun vegnan ils giuvenils accompagnats da las raspadas. Cun ragiundscher l'età da 16 ons ha mincha commember da la raspada evangelica-refuormada il dret da vu-

schar ed a partir da 18 ons s'haja il dret da surtour ün post i'l consistori. «La problematica da la mancanza da la giuventüna es cuntshainta in bieras corporaziuns», ha dit Thom, ch'è es plünavant eir president dal colloqui d'Engiadina Bassa. Perquai as vaiva, sco ch'el disch, organisà in occasiun da las festivitats da giubileum da la baselgia San Jon a Susch eir plüs arrandschamaints per la giuventüna. «La generaziun giuvna es gnüda a tadlar ils concerts, ma i vessan eir pudü gnir daplüs», ha'l constatà.

Nouva pastoraziun

Eir illa nouva corporaziun dad Ardez-Ftan-Guarda vegnan mantgnüts inavant ils singuls arrandschamaints chi s'han verifichats d'urant ils ultims ons. Tenor Stupan restan inavant las occurrenz cumünivlas sco il di d'uraziun, il di da schoppa ed il cult divin a Sur En d'Ardez. «Nouv vegn pro amo il cult divin cumünivel illa baselgia da Garsun», ha'l manzunà, e: «A regard ils cults divins illas singulas fracziuns nu daja ingüns müdamaints.» Daspö cuort temp es quista corporaziun sainza ravarenda. «Pel mumaint vaina divers ravarendas da la regiun e d'utrò chi fan ils cults divins», ha'l dit. A partir da gün dal prossem on vegn la raspada dad Ardez-Ftan-Guarda pastorada da *Marianne Strub* da Basilea. «Pel mumaint es la ravarenda a Mexico e tuorna pür da prümavaira.» E cun Strub piglia üna famiglia giuvna domicil ad Ardez.

Uffants han demuossà fantasia e creatività

■ **(Ir) La concorrenza da scriver «Pledpierla», organisada da la Lia Rumantscha, ha gnü üna fich buna partecipaziun. A Zernez ha gnü lö la premiaziun.** Daspö bod vainch ons ha lö la concorrenza da scriver per uffants e giuvenils. Ingon tilla han organisada ils promoturs regiunals da la Lia Rumantscha (LR) per la prüma jada insembel. I sun gnüts definit terminis e criteris cumünivals. In Engiadina-Val Müstair ha la concorrenza mantgnü seis nom da «Pledpierla». La concorrenza d'eira drizzada a fabuluns e poetins. La giuria da nosa regiun ha dasc'hü valütar passa 180 texts. A Zernez sun gnüts premiats ils trais meglers texts da las trais categorias: uffants da 3/4avla, da 5/6avla e da 7-9avla classa. L'act da premiaziun es gnü imbelli da musica da trumbetta, dad üna tombola e d'üna marena. Minchün dals trais texts es gnü valütà cuortamaing da la giuria avant co gnir prelet da l'autur(a) sves.

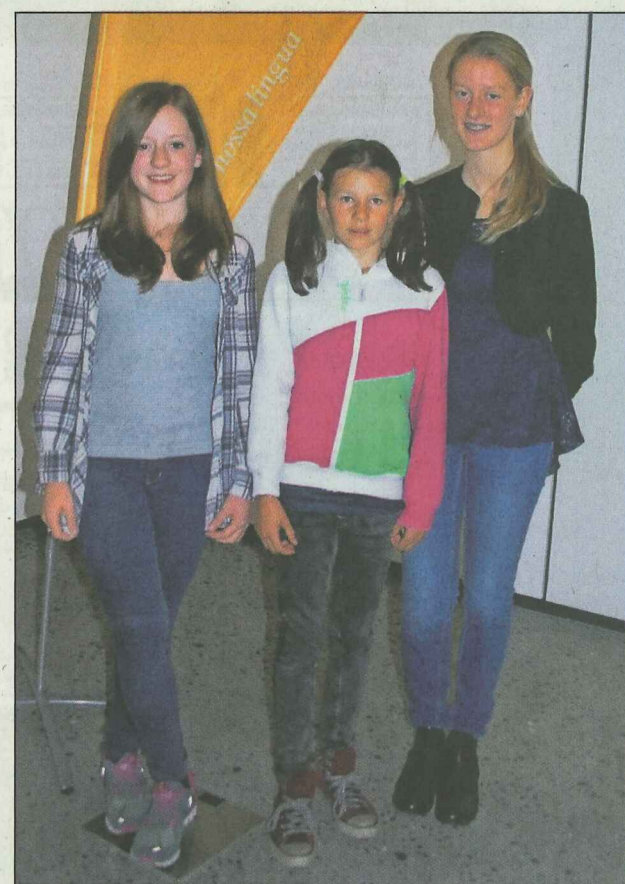
Üna bella lavur pretensiusa

Da la giuria han fat part *Claudia Nicolay*, *Tinetta Rauch* e *Steivan Gaudenz*. «Nus vain vulgü cha'ls texts vegnan güdichats da persunas da las spartas dal schurnalissim, da la litteratura e da la scoula», spiega il manader respunsabel dal proget in Engiadina, *Mario Pult*. Il bivgnaint ha fat *Flurina Plouda*, collavuratura da la LR, chi ha accompagnà a la giuria. Ella es statta cuntainta dal grond ingaschamaint dals giurors: «Nus vain savü chi fan lavur seriusa. Lur lungas discussiuns han demuossà quant difficil ch'è es da trar sentenzias tantinavant objectivas.» Cha per üna tala lavur vögla simplamaing temp (pro 184 texts bler temp) e cha quista peida s'hajan ils giurors propcha eir tut, ha'la agiunt. Pro la premiaziun ha *Steivan Gaudenz* lodà a tuot chi chi s'ha partecipà, pustüt eir als magisters chi han dat, adonta da lur incumbenzas multifarias, a lur scolaras

e scolaras la pussibilità da's partecipar e tils han eir cusglià. El ha però eir manzunà ils deficits cha la giuria ha constatà, deblezas chi pudessan o stuvessan gnir surmuntadas. Da preschiver ün tema cumünivel, sco in quist cas «In 10 ons», nun ha forsa inchantà a tuots, ma el facilitescha ligermaing la selezziun. In tschinch lungas sairadas ha la giuria discuss e decis, davo avair gnü let tuot ils texts plüssas jadas, eir a chasa.

Vendschadras e vendschaders

I sun entrats daplü texts puters co valaders. *Tinetta Rauch* ha manzunà las fermezzas da mincha text premià. La prüma categoria ha gnü il seguaint resultat: 1. *Sina Hartmann*, Samedan, ün text plain vita i'l Europapark, 2. *Kai Preisig*, Samedan, cun ün text da fantasia chi quinta co cha las duos sopchas personalisadas sun rivadas aint il restaurant Merz a Cuaira e 3. *Leonie Tramèr*, Samedan, chi ha scrit ün text frais-ch d'üna banda da mattas. Pro la seguonda categoria ha guadagnà *Alina Locher*, Chapella, chi descriva ün inscunter inaspettà d'üna matta chi s'inscuntra a sai sves in 10 ons; seguond es gnü *Reto Bott*, S-chanf, cun ün text impreschiunant chi tratta temas problematicas da l'avegnir e terza *Chayenne Mammoliti*, S-chanf, cun ün crimi chi fa tschüffer la pel d'giallina. Illa terza categoria ha vendschü *Raffaëla Pfiffner*, Sent. Seis text viv tratta la vita superficiala d'üna duonna cun fins tschögns da nostalgia per la vita da plü bod. *Alina Guidon*, Bever, es gnüda seguonda cun ün text da fantasia chi nu lascha indifferent e

Las trais vendschadras (da schnester): **Alina Locher, Sina Hartmann e Raffaëla Pfiffner.**

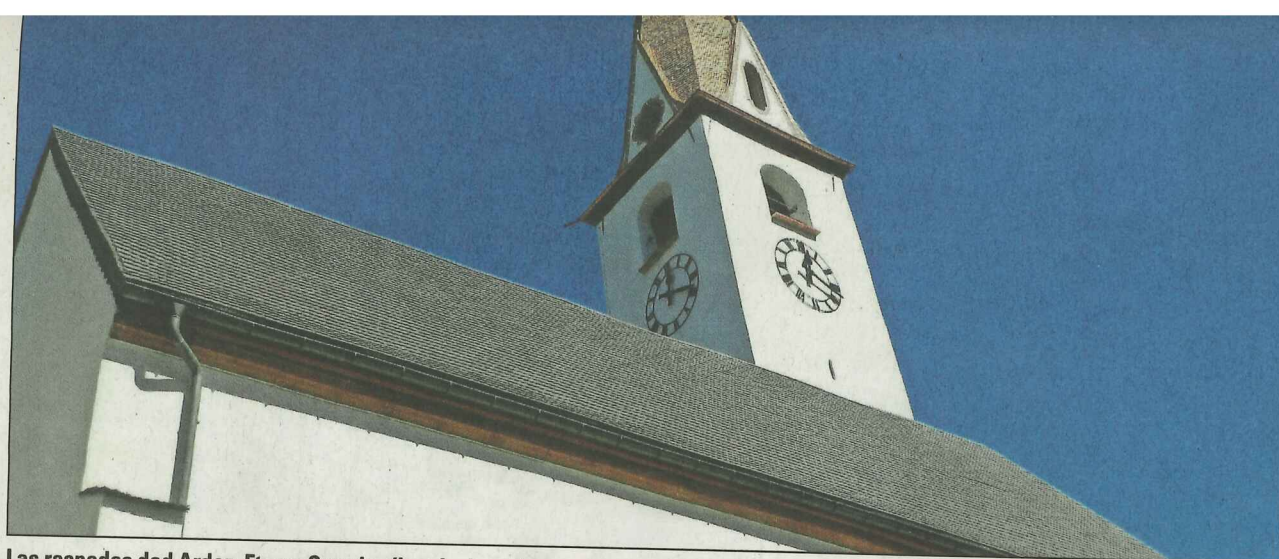
FOTOS M. PULT

refuormadas a duos novas corporaziuns evangelicas. Per pussibilitar quistas novas fusiuns s'ha stuvü separar il prüim la raspada evangelica da Lavin-Guarda. Nouv fuorman uossa las raspadas da Zernez-Brail, Susch e Lavin la nouva raspada da Zernez. A listess mumaint han fusiunà eir las raspadas dad Ardez, Ftan e Guarda.

Adattaziun als cumüns politics

Tenor *Hermann Thom*, president da la corporaziun evangelica da Susch, ha inizià la raspada da Lavin-Guarda las discussiuns da separaziuns e da fusiuns. «Davo la fusiun politica dals cumüns in Engiadina Bassa s'han quels da Lavin e da Guarda fat impissamaints a reguard l'avegnir da lur raspada», ha manzunà Thom. La corporaziun da la fracziun da Lavin es statta in trattativas cun las corporaziuns da Susch e Zernez-Brail. «La nouva corporaziun evangelica da Zernez correspuonda precis als perimeters dal cumün politic a Zernez», ha'l dit. Las raspadas dad Ardez e Ftan collavuran finjà daspö passa 130 ons e daspö ün on eir cun la raspada da Lavin-Guarda. «La fusiun es gnüda approvada cun üna gron-

Las raspadas dad Ardez, Ftan e Guarda s'han fusiunadas.

FOTO A. FILLI

da majorita da las vuschs», ha infuormà *Chasper Stupan*, president da la corporaziun d'Ardez. Plünavant ha'l declerà cha quistas fusiuns stopchan amo gnir aderidas dal grond cussagl da la baselgia evangelica-refuormada chantunala. «Davo quista decisiun pudaina far las radunanzas da constituziuns cun la preschentaziun dals novs statüts e las ledschas d'impostas», ha dit Stupan. Il cumün po-

litic da Scuol ha cun quistas fusiuns da las raspadas trais corporaziuns evangelicas refuormadas: Scuol-Tarasp, Sent e nouv quella dad Ardez-Ftan-Guarda.

Pac interess da la giuventüna

Per *Hermann Thom* esa important da na perder, pervi da las fusiuns, quai chi'd es creschü e quai chi vaiva üna tscherta importanza illas singulas ra-

spadas. «Da mantgnair inavant la cumünanza illas novas raspadas es üna gronda sfida», ha'l manzunà. In tuottas duos novas raspadas mancan l'interess e la partecipaziun da la giuventüna. Fin pro la confirmaziun vegnan ils juvenils accompagnats da las raspadas. Cun ragiundscher l'età da 16 ons ha mincha commember da la raspada evangelica-refuormada il dret da vu-

las festivitats da giubileum da la baselgia San Jon a Susch eir plüs arrandschamaints per la giuventüna. «La generaziun giuvna es gnüda a tadlar ils concerts, ma i vessan eir pudü gnir daplüs», ha'l constatà.

Nouva pastoraziun

Eir illa nouva corporaziun dad Ardez-Ftan-Guarda vegnan mantgnüts inavant ils singuls arrandschamaints chi s'han verificats durant ils ultims ons. Tenor *Stupan* restan inavant las occurrenz cumünaiplas sco il di d'uraziun, il di da schoppa ed il cult divin a Sur En d'Ardez. «Nouv vegn pro amo il cult divin cumünaipl illa baselgia da Garsun», ha'l manzunà, e: «A reguard ils cults divins illas singulas fracziuns nu saja ingüns müdamaints.» Daspö cuort temp es quista corporaziun sainza ravarenda. «Pel mumaint vaina divers ravarendas da la regiun e d'utrò chi fan ils cults divins», ha'l dit. A partir da gün dal prossem on vegn la raspada dad Ardez-Ftan-Guarda pastorada da *Marianne Strub* da Basilea. «Pel mumaint es la ravarendessa a Mexico e tuorna pür da prümvaira.» E cun *Strub* piglia üna famiglia giuvna domicil ad Ardez.

Uffants han demuossà fantasia e creatività

■ (lr) La concorrenza da scriver «Pledierla», organisada da la Lia Rumantscha, ha gnü üna fich buna partecipaziun. A Zernez ha gnü lö la premiaziun.

Daspö bod vainch ons ha lö la concorrenza da scriver per uffants e juvenils. Ingon tilla han organisada ils promoturs regionalis da la Lia Rumantscha (LR) per la prüma jada insembel. I sun gnüts definitis terminis e criteris cumünaipls. In Engiadina-Val Müstair ha la concorrenza mantgnü seis nom da «Pledierla». La concorrenza d'eira drizzada a fabuluns e poetins. La giuria da nossa regiun ha dascü valütar passa 180 texts. A Zernez sun gnüts premiats ils trais meglers texts da las trais categorias: uffants da 3/4avla, da 5/6avla e da 7-9avla classa. L'act da premiaziun es gnü imbelli da musica da trumbetta, dad üna tombola e d'üna marena. Minchün dals trais texts es gnü valütà cuortamaing da la giuria avant co gnir prelet da l'autur(a) sves.

Üna bella lavur pretensiusa

Da la giuria han fat part *Claudia Nicolay*, *Tinetta Rauch* e *Steivan Gaudenz*. «Nus vain vulgü cha'ls texts vegnan güdichats da persunas da las spartas dal schurnalissem, da la litteratura e da la scoula», spiega il manader respunsabel dal proget in Engiadina, *Mario Pult*. Il bivgnaint ha fat *Flurina Plouda*, collavuratura da la LR, chi ha accompagnà a la giuria. Ella es statta cuntainta dal grond ingaschamaint dals giurors: «Nus vain savü chi fan lavur seriusa. Lur lungas discussiuns han demuossà quant difficil chi'd es da trar sentenzias tantinavant objectivas.» Cha per üna tala lavur vögla simplamaing temp (pro 184 texts bler temp) e cha quista peida s'hajan ils giurors propcha eir tut, ha'la agiunt. Pro la premiaziun ha *Steivan Gaudenz* lodà a tuot chi chi s'ha partecipà, pustüt eir als magisters chi han dat, adonta da lur incumbenzas multifarias, a lur scolaras

e scolaras la pussibilità da's partecipar e tils han eir cusglià. El ha però eir manzunà ils deficits cha la giuria ha constatà, deblezzas chi pudessan o stuvessan gnir surmuntadas. Da prescriber ün tema cumünaipl, sco in quist cas «In 10 ons», nun ha forsa inchantà a tuots, ma el facilitescha ligermaing la seleziun. In tschinch lungas sairadas ha la giuria discuss e decis, davo avair gnü let tuot ils texts plüssas jadas, eir a chasa.

Vendschadras e vendschaders

I sun entrats daplü texts puters co valaders. *Tinetta Rauch* ha manzunà las fermezzas da mincha text premià. La prüma categoria ha gnü il seguaint resultat: 1. *Sina Hartmann*, Samedan, ün text plain vita i'l Europapark, 2. *Kai Preisig*, Samedan, cun ün text da fantasia chi quinta co cha las duos sopchas personalisadas sun rivadas aint il restaurant Merz a Cuaira e 3. *Leonie Tramèr*, Samedan, chi ha scrit ün text frais-ch d'üna banda da mattas. Pro la seguonda categoria ha guadagnà *Alina Locher*, Chapella, chi descriva ün inscunter inaspettà d'üna matta chi s'inscuntra a sai sves in 10 ons; seguond es gnü *Reto Bott*, S-chanf, cun ün text impreschiunant chi tratta temas problematicis da l'avegnir e terza *Chayenne Mammoliti*, S-chanf, cun ün crimi chi fa tschüffer la pel d'giallina. Illa terza categoria ha vendschü *Raffaella Pfiffner*, Sent. Seis text viv tratta la vita superficiala d'üna duonna cun fins tschögns da nostalgia per la vita da plü bod. *Alina Guidon*, Bever, es gnüda seguonda cun ün text da fantasia chi nu lascha indifferent e terza *Gianna Duschletta* da S-chanf cun ün text our da la perspectiva d'ün chan chi observa criticamaing il muond in desch ons. Id es stat impreschiunant da verer e dudir co cha'ls uffants han per part prelet da maniera viva, teatrala e simpatica. *Alina Locher* e *Raffaella Pfiffner* pon preleger lur texts in occasiun dals Dis da litteratura a Domat.

Las trais vendschadras (da schnester): **Alina Locher, Sina Hartmann e Raffaella Pfiffner.**

FOTOS M. PULT

Il bivgnaint ha fat *Flurina Plouda*, collavuratura da la LR. Davovart ils giurors *Steivan Gaudenz* e *Tinetta Rauch*, a dretta ils duos trumbettists *Noa* e *Jannic*.

Tuot ils rangats (da schnester): **Reto Bott, Kai Preisig, Chayenne Mammoliti, Gianna Duschletta, Alina Locher, Sina Hartmann, Raffaella Pfiffner, Leonie Tramèr, Alina Guidon.**